

ДИДАКТИЧНА СИСТЕМА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ВНЗ

Державна підтримка дистанційного навчання та активне впровадження ІКТ в навчальний процес є підґрунтям для запровадження моделі змішаного навчання (ЗН) у ВНЗ. Як зазначає В. М. Кухаренко, таке навчання стає персональним та студенто-орієнтованим [1]. ЗН – це інтеграція традиційного та дистанційного навчання.

Ю. В. Триус [2] визначає дидактичну систему як сукупність елементів (мета, дидактичні принципи, зміст, методи, засоби і форми організації навчання), що утворюють єдину цілісну функціональну структуру, орієнтовану на досягнення цілей навчання.

Метою ЗН у вищій школі є прагнення поєднати переваги дистанційного та традиційного навчання.

Узагальнення класифікацій принципів навчання дозволило виокремити наступні основні дидактичні принципи ЗН: активність і самостійність студентів у навчанні; систематичність і послідовність, науковість, доступність, свідомість навчання; наочність у навчанні; тощо. На нашу думку, специфічними принципами, на яких ґрунтується ЗН є: урахування індивідуальних особливостей студентів; інтерактивності; співробітництва та співдружності; адаптивності; особистісно орієнтованого навчання; мобільності навчання; гуманістичності навчання; відповідності технологіям навчання; гнучкості навчання; відкритості навчального процесу.

Зміст змішаного навчання враховує зміст навчання у ВНЗ, що визначений у Законі України «Про вищу освіту» [3], а саме: структура, зміст і обсяг навчальної інформації, засвоєння якої забезпечує особі можливість здобуття вищої освіти і певної кваліфікації.

Основу дистанційного навчання становить широке використання сучасних ІКТ-навчання, де одним із напрямків виступають хмарні технології, які утворюють нові хмаро орієнтовані ІКТ-навчання та впливають на засоби, методи та форми організації змішаного навчання.

Перейдемо до розгляду традиційних та хмаро орієнтованих засобів ЗН, останні суттєво впливають на вибір хмаро орієнтованих методів та форм організації навчання:

– *традиційні засоби*: підручники, посібники, плакати, схеми, зображення, роздаткові матеріали, лабораторне обладнання, технічні засоби навчання тощо;

– *хмаро орієнтовані засоби*: електронний підручник у вигляді хмарного додатку; навчальна література (підручники, посібники, наукові статті тощо) електронних бібліотек навчальних та наукових закладів; інформаційно-пошукові та довідкові системи в мережі Інтернет; програмне забезпечення (ПЗ) для онлайн роботи з документами (текстові, електронні таблиці, презентації, форми тощо); сховища даних; системи управління навчанням; ПЗ для оцінки та контролю знань, що знаходиться в «хмарі» тощо.

Для розв'язання навчальних завдань у змішаному навчанні використовують наступні методи навчання:

– *традиційні методи*: словесні, наочні, практичні, контрольні, самостійні;

– *хмаро орієнтовані методи*: відеолекція; консультація з використанням електронної пошти, чату (текстового та відео), форуму; кейс-технологія; web-квест; проведення відео конференцій та «круглих столів», «мозковий штурм», метод проектів з використанням мережі Інтернет тощо.

Формами організації змішаного навчання у ВНЗ можуть бути:

– *традиційні форми*: лекції, семінари, колоквіуми, практичні заняття, самостійні та лабораторні роботи тощо;

– *хмаро орієнтовані форми*: аудіо та відеолекції, вебінари, індивідуальні та групові онлайн проекти, дистанційні консультації в синхронному та асинхронному режимах тощо.

Отже, змішане навчання орієнтоване на особистісні запити студентів; надає студентам нові можливості для засвоєння навчального матеріалу у зручний для них час, будь-якому місці, потрібному темпі; активізує навчально-пізнавальну діяльність студентів; робить процес взаємодії між викладачем та студентами набагато простіше та зручніше тощо. Побудова навчального процесу у ВНЗ на основі змішаного навчання забезпечує його ефективність.

Список використаних джерел

1. Кухаренко В. Н. Роль смешанного (гибридного) обучения. [Електронний ресурс] / В. Н. Кухаренко – Режим доступу: http://kvn-e-learning.blogspot.de/2014/06/blog-post_22.html.
2. Триус Ю. В. Комп'ютерно-орієнтовані методичні системи навчання математичних дисциплін у ВНЗ: проблеми, стан і перспективи. / Ю. В. Триус // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 2 : Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання. – 2010. – №. 9. – С. 16-29.
3. Закон України «Про вищу освіту» від 17.01.2002 № 2984-III.